

Bachelor thesis
Universiteit Utrecht

Groepsdruk, identiteit binnen het domein vrije tijd,
identiteitsintegratie, middelengebruik en delinquentie

Het effect van groepsdruk, identiteit binnen het domein vrije tijd en
identiteitsintegratie op middelengebruik en delinquentie

Subgroep	5
Studenten	Meike Jonker (3964043) Jasmijn Markus (4029933) Richèl Jochems (5623065) Anne de Jongh (5628032)
Begeleider	Dr. Q.A.W. Raaijmakers
Tweede beoordelaar	Dr. W.W. Hale
Datum	19 juni 2015

Verantwoording

Dit onderzoek is in meerdere stappen tot stand gekomen. De variabelen zijn verdeeld over de vier onderzoekers. Zo hebben Meike Jonker en Anne de Jongh zich gefocust op de afhankelijke variabele middelengebruik. Richèl Jochems en Jasmijn Markus hebben zich gefocust op de afhankelijke variabele delinquentie. Dit is zowel in de inleiding, resultaten sectie als discussie en conclusie aan de orde geweest. Het methode deel is gezamenlijk geschreven.

De samenwerking tussen de onderzoekers is goed verlopen. Er is sprake geweest van een goede verdeling. Daarnaast was er ruimte voor de feedback van anderen en waren tips welkom. Dit zorgde voor een prettige sfeer zonder spanningen. Wanneer iets echt niet duidelijk was, was er nog de mogelijkheid om een begeleider te raadplegen. Hier is een aantal keren gebruik van gemaakt.

Abstract

In early adolescence there's an increase in substance use and delinquency. This study examined the effect of spatial integration of identity, the context-specific identity leisure time and peer pressure on substance use and delinquency. Participants (563 adolescents) completed questionnaires about these topics. Using multiple regression analysis we examined if there was an effect. Results showed that spatial integration of identity, the context-specific identity leisure time and peer pressure have a significant, but small effect on substance use and delinquency. The conclusion is that peer pressure has the largest effect on substance use and delinquency. An unexpected result is that the context-specific identity leisure time has a positive linear relationship with substance use and delinquency. Further research is there for needed.

Key words: *Spatial integration of identity, context-specific identity, leisure time, peer pressure, substance use, delinquency*

Inleiding

Middelengebruik

De adolescentie wordt omschreven als de periode waarin men lichamelijke het gezondst is (Arnett & Hughes, 2012). Het gedrag van adolescenten is daarentegen niet altijd even goed voor de gezondheid. Tijdens de adolescentie neemt het middelengebruik namelijk toe. Met middelengebruik wordt in dit onderzoek het gebruik van tabak en alcohol bedoeld. Uit het onderzoek van Young en collega's (2002) blijkt dat van de twaalfjarige adolescenten 2% meer dan vijf keer alcohol heeft gebruikt. Van de achttienjarige adolescenten heeft 68,1% meer dan vijf keer alcohol gebruikt. Bij 10% van de achttienjarige adolescenten is er zelfs sprake van alcoholmisbruik. Er is sprake van misbruik als bij het gebruik van het middel belangrijke nadelige gevolgen plaatsvinden (American Psychiatric Association, 2000). Een groot longitudinaal onderzoek bevestigt de stijging in het gebruik van alcohol onder adolescenten. Hieruit blijkt dat zowel het aantal adolescenten dat aangeeft alcohol te hebben gebruikt, als de frequentie en de kwantiteit van alcoholgebruik zijn toegenomen tussen 1993 en 2005 (Geels et al., 2011). Naast alcohol neemt het gebruik van tabak, marihuana en illegale drugs onder jongeren toe (Biehl, Natsuaki, & Ge, 2007; Costello, Sung, Worthman, & Angold, 2007; Maxwell, 2002; Palmer et al., 2009; Young et al., 2002).

Het gebruik van middelen kan nadelige gevolgen hebben voor de ontwikkeling en de gezondheid van de adolescent. De adolescentie is een periode waarin de hersenen nog volop in ontwikkeling zijn. Juist in deze periode zijn de hersenen dus extra gevoelig voor de effecten van middelen, zoals alcohol (Boelema, Ter Bogt, Den Eijnden, & Verdurmen, 2009). Gekeken naar sekseverschillen bij middelengebruik zijn er verschillende uitkomsten. Uit onderzoek blijkt dat vrouwelijke adolescenten van 12 jaar meer alcohol gebruiken dan mannelijke adolescenten van 12 jaar (Biehl et al., 2007). Ander onderzoek toont aan dat mannelijke adolescenten meer marihuana en sigaretten roken dan vrouwelijke adolescenten (Maxwell, 2002). Een derde onderzoek geeft aan geen verschillen te hebben gevonden tussen jongens en meisjes in middelengebruik (Santor, Messervey, & Kusumakar, 2002). Er kan geen eenduidige uitspraak worden gedaan over sekseverschillen in middelengebruik.

Delinquentie

Delinquent gedrag wordt gedefinieerd als gedrag waarmee mensen de wet overtreden. Het vertonen van delinquent gedrag is een veel voorkomend verschijnsel in de adolescentie. Het merendeel van de adolescenten heeft weleens een delict gepleegd (Luijpers, 2001). Het gaat hier hoofdzakelijk over kleine criminaliteit, zoals graffiti spuiten en winkeldiefstal (Keijsers, Frijns, Branje, & Meeus, 2010). Dat delinquent gedrag een veel voorkomend verschijnsel is in de adolescentie wordt weergegeven door de 'age-

crime curve'. Deze laat zien dat delinquent gedrag toeneemt in de vroege adolescentie en afneemt in de late adolescentie (Miller, 2014). Een verklaring voor de toename van delinquent gedrag in de vroege adolescentie is dat de neiging tot exploratie van verschillende gedragingen toeneemt. Eén van deze gedragingen kan dus delinquent van aard zijn. Een verklaring voor de afname van delinquent gedrag in de late adolescentie kan zijn dat de neiging tot exploratie afneemt en dat de adolescent leert wat onwenselijk gedrag is. Dit wordt adolescent-gelimeerde delinquentie genoemd en houdt in dat het delinquent gedrag zich beperkt tot de adolescentie (Luijpers, 2001). Een andere vorm van delinquentie is de levensloop-persistente delinquentie. Hiermee wordt een kleine groep mensen bedoeld die in elke levensfase antisociaal of delinquent gedrag vertonen (Moffit, 1993). Ook is het zo dat delinquentie vaker voorkomt bij jongens dan bij meisjes (Moffit, 1993; Özbay & Özcan, 2008). In dit onderzoek zal de mate van kleine criminaliteit in de adolescentie gemeten worden.

Groepsdruk

Met groepsdruk wordt bedoeld dat een adolescent zich onder druk gezet voelt door leeftijdgenoten. De adolescent wordt op die manier 'gemotiveerd' zich op een bepaalde manier te gedragen of te denken (Santor et al., 2000). Uit onderzoek blijkt dat adolescenten extra gevoelig zijn voor groepsdruk (Gardner & Steinberg, 2005). Voor adolescenten is het namelijk belangrijk om bij een groep van leeftijdgenoten te horen. Dit is zelfs een van de belangrijkste ontwikkelingsstapen binnen de adolescentie (Erikson, 1968). Horen bij een groep vereist conformiteit met de interesse en wensen van de groep. Deze komen echter niet altijd overeen met individuele interesses en wensen (Santor et al., 2000). Santor en collega's (2000) stellen dat vooral adolescenten die graag tot de desbetreffende groep willen horen, groepsdruk ervaren. Echter neemt de weerstand tegen groepsdruk toe, naarmate de adolescent ouder wordt (Steinberg & Monahan, 2007; Sumter, Bokhorst, Steinberg, & Westenberg, 2009).

Identiteit binnen het Domein Vrije Tijd

Tijdens de adolescentie zijn adolescenten bezig met het ontwikkelen van hun eigen identiteit. De adolescent maakt keuzes over wie hij/zij wil zijn (Crocetti, Rubini, Luyckx, & Meeus, 2008). Arnett en Hughes (2012) noemen de ontwikkeling van identiteit als karakteristiek voor de adolescentie. De ontwikkeling van de identiteit vindt plaats in verschillende contexten, ook wel domeinspecifieke identiteit genoemd. Dit is een inhoudelijk aspect van identiteit (Coté & Schwartz, 2002).

In dit onderzoek wordt gekeken naar de identiteit binnen het domein vrije tijd. Dit wordt gedefinieerd als het idee dat je van jezelf hebt binnen je vrijetijdsactiviteiten. Hierbij kan gedacht worden aan sport en sociale activiteiten en de waardering die je aan jezelf geeft tijdens het beoefenen van deze activiteiten. De vrijetijdsbesteding wordt

gezien als een belangrijke context binnen de identiteitsontwikkeling van adolescenten (Palen & Coatsworth, 2007). Het participeren in verschillende activiteiten zorgt ervoor dat adolescenten hun interesses, talenten en vaardigheden kunnen exploreren en daarnaast ook motivatie en doelgericht handelen ontwikkelen. Dit draagt bij aan het vormen van een identiteit binnen het domein vrije tijd (Sharp, Coatsworth, Darling, Cumsille, & Ranieri, 2007). Daarnaast fungeren de vrijetijdsactiviteiten als context om na te denken over zichzelf, hun levensstijl en over hun eigen identiteit (Iman & Boostani, 2012). Binnen de vrije tijd is er ook ruimte om te exploreren op risicovolle gedragingen en maken jongeren zich los van hun ouders (Luijpers, 2001).

Identiteitsintegratie

Naast het inhoudelijke aspect van identiteit wordt ook gekeken naar het structurele aspect. Bekeken vanuit het structurele aspect wordt identiteit gevormd door identiteitsintegratie. Identiteitsintegratie verwijst naar de mate waarin domein gebonden identiteiten met elkaar verweven zijn en dat de adolescent door de tijd heen en in verschillende contexten dezelfde persoon blijft. In het model van Van Hoof (1999) heeft iemand een identiteit gevormd als er sprake is van temporele continuïteit en spatiële continuïteit. Temporele continuïteit is de individuele ervaring dat diegene dezelfde persoon is door de tijd heen. Spatiële continuïteit is de ervaring van het individu dat diegene hetzelfde is ongeacht de context waarin diegene zich verkeert. Met de context wordt de sociale omgeving bedoeld, zoals school, vrije tijd, of de thuissituatie.

Groepsdruk en Middelengebruik

Groepsdruk kan ervoor zorgen dat adolescenten dingen doen die tegen hun eigen waarden ingaan. Zo blijkt uit onderzoek dat middelengebruik door leeftijdgenoten een risicofactor is voor middelengebruik door adolescenten (Bahr, Hoffman, & Yang, 2005; Biehl et al., 2007; Maxwell, 2002; Scherrer et al., 2012). Dit risico is groter bij jongens dan bij meisjes (Biehl et al., 2007). Ook het omgaan met deviante leeftijdgenoten is een risicofactor voor alcohol en illegaal drugs gebruik (Barnes, Hoffman, & Welte, 2006).

Harakeh en Vollebergh (2012) onderscheiden twee vormen van invloed, namelijk passieve invloed (imitatie) en actieve invloed (groepsdruk). Uit het onderzoek van Harakeh en Vollebergh (2012) komt naar voren dat enkel imitatie een significante positieve voorspeller is van middelengebruik. Daarentegen zijn er ook onderzoeken waaruit blijkt dat groepsdruk wél een voorspeller is van middelengebruik (Dumas, Ellis, & Wolfe, 2012; Santor et al., 2000; Simons-Morton, Haynie, Crump, Eitel, & Saylor, 2001). Gekeken naar alleen alcoholgebruik zijn sociale redenen om te drinken, zoals gezelschapsdrinken, positief gerelateerd aan alcoholgebruik (Cox, Hosier, Crossley Kendall, & Roberts, 2006; Kuntsche, Knibbe, Gmel, & Engels, 2005).

Wel moet hierbij genoemd worden dat groepsdruk slechts een positief verband heeft met licht alcoholgebruik en dus niet met zwaar alcoholgebruik of zelfs alcohol gerelateerde problematiek. Groepsdruk lijkt daarnaast ook positief gerelateerd te zijn aan roken. Adolescenten met rokers als vrienden hebben meer kans om zelf te roken dan adolescenten met vrienden die niet roken (Kobus, 2003).

Identiteit en Middelengebruik

Het effect van identiteit op middelengebruik wordt bekeken vanuit zowel identiteit binnen het domein vrije tijd (inhoudelijk aspect) als identiteitsintegratie (structureel aspect). Over de relatie tussen de beide identiteitsaspecten en middelengebruik is weinig te vinden in de literatuur. Wel kan door middel van de begrippen algemene identiteit en commitment een voorspelling worden gedaan over de relatie tussen identiteit en middelengebruik.

Allereerst is gekeken naar de relatie tussen identiteit binnen het domein vrije tijd en middelengebruik. Dit is gedaan aan de hand van onderzoek naar de relatie tussen identiteit in het algemeen en middelengebruik. Een onderzoek toont aan dat adolescenten die onder behandeling zijn voor problemen met middelengebruik, een negatievere algemene identiteit hebben dan adolescenten zonder problemen met middelengebruik (Jones, Hartmann, Grochowski, & Glider, 1989). Hierop aanvullend laat een ander onderzoek zien dat adolescenten met een negatievere algemene identiteit vaker middelen hebben gebruikt dan adolescenten met een positievere algemene identiteit (Jones & Hartmann, 1988; Bishop, Macy-Lewys, Schnekloth, Puswella, & Struessel, 1997; Bishop, Weisgram, Holleque, Lund, & Wheeler-Anderson, 2005).

In de bovengenoemde onderzoeken blijkt dat algemene identiteit een negatief effect heeft op middelengebruik. Aangezien zowel algemene identiteit als identiteit binnen het domein vrije tijd inhoudelijke aspecten van identiteit zijn, wordt verwacht dat identiteit binnen het domein vrije tijd, net als algemene identiteit, een negatief effect heeft op middelengebruik.

Ten tweede is gekeken naar de relatie tussen identiteitsintegratie en middelengebruik. Zowel algemene identiteit (inhoudelijk aspect) als identiteitsintegratie (structureel aspect) vertonen verwantschap met het begrip commitment uit Marcia's model (Dunkel, 2005). Marcia (1966) heeft een identiteit status paradigma gevormd die uitgaat van twee centrale variabelen waaruit de identiteit wordt gevormd. Deze zijn 'exploratie' en 'commitment'. Exploratie houdt in dat er verschillende alternatieven van identiteit worden afgewogen, voordat er een keuze wordt gemaakt welke waarden, overtuigingen en doelen je wilt nastreven. Commitment houdt in dat er een keuze wordt gemaakt in een specifiek identiteitsdomein en deze eigen gemaakt wordt (Klimstra, Hale III, Raaijmakers, Branje, & Meeus, 2010). Uit onderzoek blijkt dat commitment een

negatieve voorspeller is voor middelengebruik (Dumas et al., 2012; Klimstra, et al., 2010). Omdat commitment verwantschap vertoont met identiteitsintegratie (Dunkel, 2005), wordt verwacht dat identiteitsintegratie ook een negatief effect heeft op middelengebruik.

Groepsdruk, Identiteit en Middelengebruik

Er is weinig bekend over de relatie tussen identiteit binnen het domein vrije tijd, identiteitsintegratie, groepsdruk en middelengebruik. De resultaten van het onderzoek van Dumas en collega's (2012) tonen aan dat de algemene identiteit de samenhang tussen groepsdruk en middelengebruik modereert. Zo wordt aangetoond dat wanneer er sprake is van groepsdruk, adolescenten met een lager commitment meer middelen gebruiken dan adolescenten met een hoger commitment (Dumas et al., 2012). Adolescenten met een lager commitment hebben nog geen keuze gemaakt in een specifiek identiteitsdomein en deze zich ook nog niet eigen gemaakt. Daarnaast hangt commitment positief samen met welzijn. Hoe lager het commitment, hoe lager het welzijn van de adolescent, hetgeen leidt tot meer risicogedrag waaronder middelengebruik (Berzonsky, 2009). In het onderzoek van Dumas en collega's (2012) is gekeken naar de algemene identiteit en in het huidige onderzoek wordt er gekeken naar identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie. Omdat algemene identiteit en identiteit binnen het domein vrije tijd beide inhoudelijke aspecten zijn van identiteit, wordt verwacht dat een positievere identiteit binnen het domein vrije tijd het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik tempert.

Er is weinig onderzoek gedaan naar het structurele aspect van identiteit, oftewel identiteitsintegratie. Commitment vertoont echter verwantschap met identiteitsintegratie. Daarom wordt in dit onderzoek verwacht dat een sterkere identiteitsintegratie de positieve samenhang tussen groepsdruk en middelengebruik tempert.

Groepsdruk en Delinquentie

Groepsdruk is een risicofactor voor delinquent gedrag onder adolescenten. Dit blijkt onder andere uit het onderzoek van Santor en collega's (2000) waarbij groepsdruk als een voorspeller is gevonden voor delinquent gedrag. Het lid zijn van een bende zou ook de kans verhogen op afwijkend gedrag, wat te wijten zou zijn aan groepsdruk (Obando, Trujillo, & Trujillo, 2014). Uit onderzoek blijkt dat groepsdruk positief samenhangt met antisociaal gedrag, waaronder dus ook delinquent gedrag (Steinberg & Scott, 2003; Dumas et al., 2012). Daarnaast wordt agressief en antisociaal gedrag bekrachtigd door de sociale voordelen die het oplevert. Een adolescent die agressief en antisociaal gedrag laat zien is populair onder leeftijdgenoten en het blijkt dat leeftijdgenoten graag bevriend willen zijn met adolescenten die delinquent gedrag vertonen (Cillessen & Mayeux, 2004; Rulison, Kreager, & Osgood, 2014). Echter, in een

Nederlands onderzoek is geen significante relatie gevonden tussen sociale druk door vrienden en delinquent gedrag (De Cuyper, Weerman, & Ruiter, 2009). Gezien uit meerdere onderzoeken toch blijkt dat groepsdruk een risicofactor is voor delinquent gedrag onder adolescenten, is dit ook de verwachting binnen het huidige onderzoek.

Identiteit en Delinquentie

In de adolescentie komen zowel de ontwikkeling van de identiteit als delinquentie voor. De vraag is of identiteit een effect heeft op delinquentie. Verwacht wordt dat de identiteitsintegratie en identiteit binnen het domein vrije tijd een negatief effect hebben op delinquentie bij adolescenten. Verschillende onderzoeken ondersteunen deze hypothese. Zo hebben Van Hoof en Raaijmakers (2002) gevonden dat de mate van integratie van domeinspecifieke contexten een positief effect heeft op het welzijn van een persoon. Hoe sterker de integratie, hoe hoger het welzijn (Van Hoof & Raaijmakers, 2002). Ook hebben Block (1961) en Van Hoof en Raaijmakers (2002) gevonden dat zowel temporele als spatiële continuïteit positief gerelateerd zijn aan het welzijn. Verwant onderzoek laat zien dat het welzijn negatief gerelateerd is aan delinquent gedrag. Hoe hoger het welzijn, hoe minder delinquentie (Berzonsky, 2009).

Ander verwant onderzoek is gedaan naar het effect van algemene identiteit op delinquentie. Zo is er veel onderzoek gedaan naar de relatie tussen Marcia's identiteit status paradigma en probleemgedrag (waaronder delinquentie). Onderzoek toont aan dat commitment negatief samenhangt met delinquentie. Dit houdt in hoe lager het commitment, hoe meer delinquentie (Crocetti, Klimstra, Hale III, Koot & Meeus, 2013; Meeus, van der Schoot, Keijsers, & Branje, 2012). Hierop aanvullend stelt Berzonsky (2009) dat commitment positief samenhangt met het welzijn van een adolescent. Dit houdt in hoe lager het commitment, hoe lager het welzijn, hetgeen weer samenhangt met delinquentie. Ook is een positieve samenhang gevonden tussen commitment en temporele continuïteit, dus hoe hoger het commitment, hoe sterker de temporele continuïteit (Dunkel & Anthis, geciteerd in Dunkel, 2005). Omdat algemene identiteit en identiteit binnen het domein vrije tijd allebei inhoudelijke aspecten zijn van identiteit, wordt er verwacht dat identiteit binnen het domein vrije tijd ook een negatief effect heeft op delinquentie.

Groepsdruk, Identiteit en Delinquentie

Er is weinig onderzoek gedaan naar het effect van identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie op het effect van groepsdruk op delinquent gedrag. Zoals eerder weergegeven hangt een lager commitment samen met een lager welzijn, hetgeen weer samenhangt met delinquentie. In het onderzoek van Dumas en collega's (2012) blijkt dat commitment een modererend effect heeft op het effect van groepsdruk op

delinquentie. Het kan dus zijn dat identiteit binnen het domein vrije tijd en/of identiteitsintegratie het positieve effect van groepsdruk op delinquentie beïnvloedt.

Methode

Onderzoeksvraag

Hebben groepsdruk, identiteitsintegratie en identiteit in de vrije tijd effect op middelengebruik en delinquentie bij jonge adolescenten?

Hypothesen

In dit onderzoek wordt het volgende verwacht:

1. Er is een verschil tussen jongens en meisjes in middelengebruik. De richting en sterkte is onduidelijk gezien tegenstrijdige onderzoeksresultaten.
2. Groepsdruk door leeftijdgenoten heeft een positief effect op middelengebruik bij jonge adolescenten.
3. Identiteit binnen het domein vrije tijd heeft een negatief effect op middelengebruik bij jonge adolescenten.
4. Identiteitsintegratie heeft een negatief effect op middelengebruik bij jonge adolescenten.
5. Sekse modereert het effect van groepsdruk op middelengebruik, waarbij het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik sterker is bij mannelijke adolescenten dan bij vrouwelijke adolescenten.
6. Identiteit binnen het domein vrije tijd modereert het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik bij jonge adolescenten, waarbij een positievere identiteit binnen het domein vrije tijd het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik tempert.
7. Identiteitsintegratie modereert het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik bij jonge adolescenten, waarbij een sterkere identiteitsintegratie de positieve samenhang tussen groepsdruk en middelengebruik tempert.
8. Jongens vertonen meer delinquent gedrag dan meisjes.
9. Groepsdruk heeft een positief effect op delinquentie bij jonge adolescenten.
10. Identiteitsintegratie heeft een negatief effect op delinquentie bij jonge adolescenten.
11. Identiteit binnen het domein vrije tijd heeft een negatief effect op delinquentie bij jonge adolescenten.
12. Sekse modereert het effect van groepsdruk op delinquentie, waarbij het positieve effect van groepsdruk op delinquentie sterker is bij mannelijke adolescenten dan bij vrouwelijke adolescenten.
13. Identiteit binnen het domein vrije tijd modereert het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik bij jonge adolescenten, waarbij een positievere

identiteit binnen het domein vrije tijd het positieve effect van groepsdruk op delinquentie tempert.

14. Identiteitsintegratie modereert het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik bij jonge adolescenten, waarbij een sterkere identiteitsintegratie het positieve effect van groepsdruk op middelengebruik tempert.

Steekproef

Er is gebruik gemaakt van een gemakssteekproef. De data zijn verzameld bij 19 middelbare scholen in Nederland. Aan dit onderzoek deden 563 HAVO/VWO leerlingen mee van het 1^e of 2^e leerjaar. Hiervan waren 52,6% meisjes en 47,4% jongens. De leeftijd van de leerlingen liep van 11 tot en met 16 jaar ($M= 13,7$, $SD=0.75$).

Meetinstrumenten

Middelengebruik. Het middelengebruik van adolescenten wordt gemeten met een experimenteel instrument. Dit instrument meet de frequentie en mate van tabak-, alcohol- en medicijngebruik. Deze drie aspecten worden gemeten door vier vragen met meerdere antwoordmogelijkheden. Het onderwerp alcohol beslaat hierbij twee vragen en roken en medicijngebruik beide een vraag. De zes antwoordmogelijkheden lopen van 'geen alcohol gedronken/geen enkele keer' tot 'iedere dag'. De vraag over roken bevat negen antwoordmogelijkheden van 'Ik heb nog nooit gerookt, zelfs niet een trekje' tot 'Ik rook dagelijks'. Tot slot onderzoekt de laatste vraag het medicijngebruik van adolescenten in de afgelopen vier weken met zes antwoordmogelijkheden van 'Geen enkele keer' tot 'Iedere dag'. Deze vraag is echter niet meegenomen in de analyses in verband met de betrouwbaarheid. Voor iedere respondent wordt een score op deze schaal berekend als de gemiddelde score op de gestandaardiseerde items van de schaal. De betrouwbaarheid van de score op deze schaal, exclusief medicijngebruik, in dit onderzoek is .78 (Cronbach's alpha).

Delinquentie. Met de vragenlijst van delinquentie wordt gevraagd of de adolescenten in de afgelopen 12 maanden een strafbaar feit hebben begaan. De vragen gaan over kleine criminaliteit, zoals inbreken, stelen of vechten (Baerveldt, 1992). De vragenlijst bestaat uit 16 items. De items hebben vier antwoordcategorieën, *nooit, één keer, twee/drie keer of vier keer of meer*. Voor iedere respondent wordt een score op deze schaal berekend als de gemiddelde score op de items van de schaal. Een hoge score op de vragenlijst verwijst naar het plegen van meerdere lichte vergrijpen. In het onderzoek van Baerveldt (1992) kwam een Cronbach's alpha van .89 naar voren. De betrouwbaarheid van de score op deze schaal in dit onderzoek is .79 (Cronbach's alpha).

Groepsdruk. Binnen dit onderzoek worden Peer Pressure Items van de originele test, de Peer Pressure Inventory, gebruikt voor het meten van groepsdruk (Santor et al., 2000). Binnen de meting zijn een aantal delinquente gedragingen opgenomen, zoals

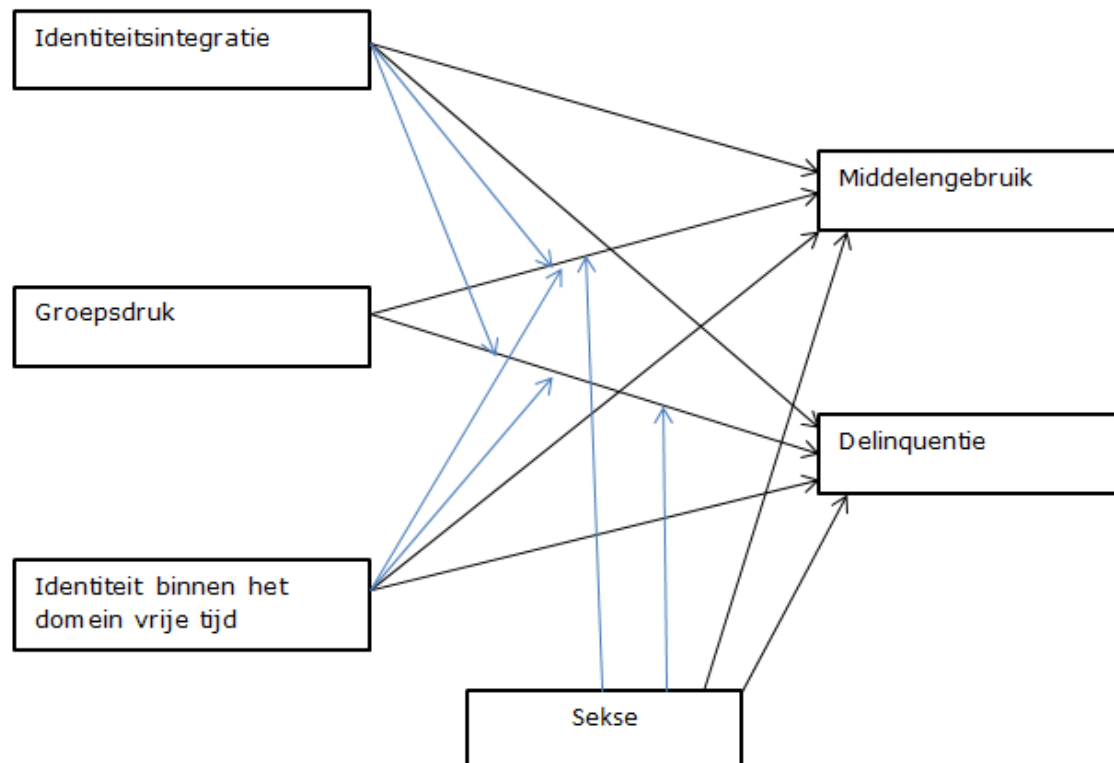
middelengebruik, spijbelen en diefstal. Daarnaast zijn er ook items opgenomen die niet specifiek refereren aan antisociaal gedrag, maar die refereren aan het gevoel onder druk gezet te worden in 'iets'. De in totaal 10 items bestaan uit stellingen die gescoord worden op een Likertschaal. De vijf antwoordcategorieën bestaan uit helemaal mee eens / mee eens / niet eens, niet oneens / mee oneens / helemaal mee oneens. Voor iedere respondent wordt een score op deze schaal berekend als de gemiddelde score op de items van de schaal. Uit het onderzoek van Santor en collega's (2000) blijkt dat er sprake is van een goede convergente validiteit. Qua betrouwbaarheid worden binnen het onderzoek van Santor en collega's (2000) Cronbach's alpha's gerapporteerd tussen de .69 en .91. Hierdoor kan gesproken worden van een voldoende tot goede betrouwbaarheid voor het gebruik van dit meetinstrument binnen onderzoek. De betrouwbaarheid van de score op deze schaal in dit onderzoek is .81 (Cronbach's alpha).

Identiteitsintegratie en identiteit in de vrije tijd. In dit onderzoek worden identiteitsintegratie en identiteit in de vrije tijd gemeten met de Spatial Continuity of Identity Questionnaire (SCIQ) (Van Hoof, 1997, geciteerd in Van Goethem et al., 2012). De SCIQ meet persoonlijke identiteit. Identiteitsintegratie verwijst naar de mate waarin domeingebonden identiteiten met elkaar verweven zijn. Het gaat hierbij om een structureel kenmerk, tegenover de inhoudelijke meting van domein gebonden identiteiten. De vragenlijst bestaat uit 80 items, vier sets van 20 items. De items zijn semantische differentiaten waarbij de respondent op een 7 puntschaal antwoord moet geven. Elk item bestaat uit 7 mogelijke antwoorden die lopen van 3 (zo ben ik helemaal niet) naar 7 (zo ben ik helemaal wel). Elke set van 20 items meet een domein gebonden identiteit (vrije tijd, school en thuis) of de algemene identiteit (de identiteit los van enige context). De gemiddelde score op elke set verwijst naar de mate waarin de persoonlijke identiteit als positief wordt ervaren. De meting van identiteitsintegratie is gebaseerd op het gemiddelde van de intra-individuele correlaties van de responses op de vergelijkbare items van de drie domein gebonden identiteiten. In dit onderzoek is de betrouwbaarheid van de score op de schaal identiteit binnen het domein vrije tijd .79 en van de score op de schaal identiteitsintegratie .88 (Cronbach's alpha's).

Onderzoeksmodel en Analyseplan

Binnen dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van multiële lineaire regressieanalyse om te toetsen of de onafhankelijke variabelen (groepsdruk, identiteitsintegratie en identiteit binnen het domein vrije tijd) een effect hebben op de afhankelijke variabelen (middelengebruik en delinquentie). Om te kijken of er een verschil is tussen middelengebruik en delinquentie bij jongens en meisjes, wordt sekse als covariaat opgenomen in het regressiemodel. Daarnaast wordt gekeken naar een modererend effect van identiteitsintegratie, identiteit binnen het domein vrije tijd en

seks. Zowel identiteitsintegratie als identiteit binnen het domein vrije tijd worden opgedeeld in categorieën. Per categorie wordt opnieuw een multipale lineaire regressieanalyse uitgevoerd. Eventuele verschillen tussen deze categorieën in de waarden van de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënten worden vastgelegd met inachtneming van de betrouwbaarheidsintervallen van deze coëfficiënten.

Resultaten

Beschrijvende Statistiek

Ten eerste is gekeken naar de beschrijvende statistiek en de zero-order correlaties van de onafhankelijke en afhankelijke variabelen. Deze resultaten zijn weergegeven in tabel 1. Ook is er een t-test gedaan voor het verschil tussen jongens en meisjes op middelengebruik, $t(561)=-1.186$, $p=.236$ en delinquentie $t(561)=7.192$, $p<.001$. Hieruit blijkt dat het verschil in middelengebruik tussen jongens ($M=-0.056$) en meisjes ($M=0.023$) niet significant is. Het verschil in delinquentie tussen jongens ($M=1.168$) en meisjes ($M=1.049$) is wel significant, waarbij jongens meer delinquent gedrag vertonen dan meisjes.

Uit de zero-order correlaties blijkt dat groepsdruk significant positief samenhangt met middelengebruik en delinquentie. Daarnaast hangt identiteitsintegratie significant

negatief samen met middelengebruik en delinquentie. Tot slot is er geen significante samenhang gevonden tussen identiteit binnen het domein vrije tijd met middelengebruik en delinquentie.

Tabel 1.

Pearson correlaties en de beschrijvende statistieken van de afhankelijke en onafhankelijke variabelen

	Middelengebruik	Delinquentie	<i>M</i>	<i>SD</i>
Groepsdruk	.314**	.287**	1.105	0.531
Identiteit vrije tijd	-.001	.056	5.575	0.661
Identiteitsintegratie	-.169**	-.103*	0.745	0.200

Noot. $N=563$.

* $p < .05$, ** $p < .01$

Multipale Lineaire Regressie

In model 1 is door middel van een multipale lineaire regressieanalyse gekeken naar het effect van sekse, groepsdruk, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie op middelengebruik. Model 1 verklaart 12% van de variantie in middelengebruik, $R^2=.123$, $F(4, 558)=19.580$, $p<.001$. Dit neigt naar een medium effect. De resultaten zijn weergegeven in tabel 2. Een tweede multipale lineaire regressieanalyse is gedaan voor de afhankelijke variabele delinquentie, model 2. Dit model verklaart 18% van de variantie in delinquentie, $R^2=.178$, $F(4, 558)=30.310$, $p<.001$. Dit betekent een medium effect van het model. Deze resultaten zijn weergegeven in tabel 4. Voor onderstaande analyses met betrekking tot middelengebruik en delinquentie zijn de resultaten gecontroleerd voor de andere modelvariabelen.

Middelengebruik

Weergegeven in tabel 2 staan de resultaten van de multipale lineaire regressieanalyse van middelengebruik (model 1). In overeenstemming met de t-test blijkt uit de multipale lineaire regressieanalyse waarbij gecontroleerd wordt voor de andere modelvariabelen dat er geen verschil is tussen jongens en meisjes in middelengebruik.

Daarnaast is gekeken naar het effect van groepsdruk op middelengebruik. Dit is een positief significant effect. Dit betekent hoe meer groepsdruk ervaren wordt, hoe meer middelen er gebruikt worden. De grootte van dit effect is medium ($\beta=.312$).

Tevens is er een significant positief effect van identiteit binnen het domein vrije tijd op middelengebruik gevonden. Hoe positiever de identiteit in de vrije tijd, hoe meer middelengebruik. Dit is een klein effect ($\beta=.149$).

Tot slot is gekeken naar het effect van identiteitsintegratie op middelengebruik. Dit blijkt een significant negatief effect. Hoe sterker de identiteitsintegratie, hoe minder middelengebruik. Dit is een klein effect ($\beta = -.130$).

Tabel 2.

Multipole lineaire regressieanalyse voor sekse, groepsdruk, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie op middelengebruik.

Model	<i>B</i>	<i>SE_B</i>	95% CI		β	<i>p</i>
			Ondergrens	Bovengrens		
Sekse	0.106	0.064	-0.019	0.232	.067	.097
Groepsdruk	0.466	0.063	0.341	0.590	.312	< .001
Identiteit vrije tijd	0.179	0.055	0.072	0.287	.149	.001
Identiteitsintegratie	-0.517	0.183	-0.876	-0.157	-.130	.005

Noot. *N*=563. CI=Confidence Interval.

Moderatie door sekse, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie met betrekking tot het effect van groepsdruk op middelengebruik.

Om te kijken naar een eventueel moderatie-effect wordt de moderator eerst in categorieën omgezet. Sekse is in twee categorieën verdeeld en identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie in drie naar aantal ongeveer gelijke categorieën. Daarna worden aparte multipole lineaire regressieanalyses uitgevoerd voor elke categorie van de moderator. Aan de hand van de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënt van de moderator wordt gekeken of er sprake is van een moderatie effect. Hierbij wordt gekeken of de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënt van de ene categorie buiten het 95% betrouwbaarheidsinterval van de andere categorie(ën) van de moderator valt en vice versa. In tabel 3 staan de regressiecoëfficiënten en betrouwbaarheidsintervallen van de moderatoren sekse, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie weergegeven.

Allereerst is gekeken of sekse een modererend effect heeft op het effect van groepsdruk op middelengebruik. Aangezien de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënt van de categorie jongens binnen het betrouwbaarheidsinterval van de categorie meisjes valt en vice versa is er geen sprake van een moderatie effect van sekse op het effect van groepsdruk op middelengebruik. Dit betekent dat er geen verschillen tussen jongens en

meisjes zijn in het effect van groepsdruk op middelengebruik.

Naast een moderatie van sekse is ook gekeken of identiteit binnen het domein vrije tijd een modererend effect heeft op het effect van groepsdruk op middelengebruik. De variabele identiteit binnen het domein vrije tijd is verdeeld in drie naar aantal ongeveer gelijke categorieën, laag (≤ 5.40 , $n=194$), midden ($5.41 - 5.91$, $n=182$) en hoog ($5.92+$, $n=187$). In tabel 3 staan de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënten en betrouwbaarheidsintervallen van de drie categorieën. Aangezien de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënten van de categorieën één en twee buiten elkaars betrouwbaarheidsinterval vallen is er sprake van een moderatie effect. Dit effect is non-lineair. Bij de eerste categorie is het effect van groepsdruk op middelengebruik significant sterker dan bij de tweede categorie. Dit betekent dat het effect van groepsdruk op middelengebruik sterker is bij adolescenten in de lage categorie van identiteit binnen het domein vrije tijd, ten opzichte van adolescenten in de midden categorie.

Tot slot is gekeken naar een eventueel modererend effect van identiteitsintegratie op het effect van groepsdruk op middelengebruik. Ook de variabele identiteitsintegratie is verdeeld in drie naar aantal ongeveer gelijke categorieën, laag ($\leq .72$, $n=188$), midden ($.73-.86$, $n=188$) en hoog ($.87+$, $n=187$). In tabel 3 staan de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënten en betrouwbaarheidsintervallen van de drie categorieën. Aangezien de regressiecoëfficiënten van de categorieën binnen elkaars betrouwbaarheidsinterval vallen is er geen sprake van een moderatie effect. Dit betekent dat de mate van identiteitsintegratie geen invloed heeft op het effect van groepsdruk op middelengebruik.

Tabel 3.

Regressiecoëfficiënten en de betrouwbaarheidsintervallen van de moderatoren sekse, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie met betrekking tot het effect van groepsdruk op middelengebruik

		B	95% CI	
			Ondergrens	Bovengrens
Sekse	Jongens	0.404	0.248	0.561
	Meisjes	0.510	0.320	0.700
Identiteit vrije tijd	<=5.40	0.610	0.368	0.852
	5.41-5.91	0.360	0.202	0.518
	5.92+	0.383	0.139	0.628
Identiteits-integratie	<=.72	0.556	0.301	0.811
	.73-.86	0.431	0.298	0.564
	.87+	0.448	0.203	0.693

Noot. N=563, CI=Confidence Interval.

Delinquentie

Weergegeven in tabel 4 staan de resultaten van de multiële lineaire regressieanalyse van delinquentie (model 2). In overeenstemming met de t-test, blijkt wanneer gecontroleerd is voor de andere modelvariabelen dat jongens significant meer delinquent gedrag vertonen dan meisjes. De $\beta = -.274$ neigt naar een medium effect.

Tevens is er sprake van een positief significant effect van groepsdruk op delinquentie. Dit betekent hoe meer groepsdruk adolescenten ervaren, hoe meer delinquent gedrag adolescenten vertonen. Dit neigt naar een medium effect ($\beta = .281$).

Daarnaast blijkt dat de variabele identiteit binnen het domein vrije tijd een significant effect heeft op delinquentie. Dit effect is positief, wat betekent hoe positiever de identiteit binnen het domein vrije tijd, hoe meer delinquentie. Dit effect is klein ($\beta = .133$).

Tot slot is er bij de variabele identiteitsintegratie sprake van een negatief significant effect op delinquentie. Dit betekent hoe sterker de identiteitsintegratie, hoe minder delinquentie. Dit effect is klein ($\beta = -.104$).

Tabel 4.

Multipole lineaire regressieanalyse voor sekse, groepsdruk, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie op delinquentie

	<i>B</i>	<i>SE_B</i>	95% CI		β	<i>p</i>
			Ondergrens	Bovengrens		
Sekse	-0.113	0.016	-0.144	-0.081	-.274	<.001
Groepsdruk	0.109	0.016	0.078	0.140	.281	<.001
Identiteit vrije tijd	0.041	0.014	0.014	0.068	.133	.003
Identiteitsintegratie	-0.107	0.046	-0.198	-0.017	-.104	.020

Noot. *N*=563, CI=Confidence Interval.

Moderatie door sekse, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie met betrekking tot het effect van groepsdruk op delinquentie.

Er is opnieuw een multiple lineaire regressieanalyse uitgevoerd, voor jongens en meisjes afzonderlijk (tabel 5). Aangezien de regressiecoëfficiënt van de categorie jongens buiten het betrouwbaarheidsinterval van de categorie meisjes valt en vice versa is er sprake van een moderatie effect van sekse op het effect van groepsdruk op delinquentie. Het positieve effect van groepsdruk op delinquentie is sterker bij jongens, wat betekent dat jongens meer delinquent gedrag zullen vertonen bij het ervaren van groepsdruk dan meisjes.

Daarnaast is gekeken of identiteit binnen het domein vrije tijd het positieve effect van groepsdruk op delinquentie modereert. De variabele identiteit binnen het domein vrije tijd is tevens in drie naar aantal ongeveer gelijke categorieën opgedeeld. Uit de resultaten, weergegeven in tabel 5, blijkt dat alle ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënten van de variabele groepsdruk binnen de betrouwbaarheidsintervallen van de andere categorieën vallen. Alleen de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënt van de categorie laag valt buiten het betrouwbaarheidsinterval van categorie midden. Dit is andersom niet het geval. Er is dus geen sprake van een modererend effect van identiteit binnen het domein vrije tijd op het effect van groepsdruk op delinquentie. Dit betekent dat identiteit binnen het domein vrije tijd geen invloed heeft op het positieve effect van groepsdruk op delinquentie.

Tot slot wordt gekeken of identiteitsintegratie het effect van groepsdruk op delinquentie modereert. De variabele identiteitsintegratie is tevens in drie naar aantal

ongeveer gelijke categorieën opgedeeld. Uit de resultaten, weergegeven in tabel 5, blijkt dat alle ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënten van de variabele groepsdruk binnen de betrouwbaarheidsintervallen van de andere categorieën vallen. Er is geen sprake van een moderatie effect van identiteitsintegratie op het effect van groepsdruk op delinquentie. Dit betekent dat identiteitsintegratie geen invloed heeft op het positieve effect van groepsdruk op delinquentie.

Tabel 5.

Regressiecoëfficiënten en de betrouwbaarheidsintervallen van de moderatoren sekse, identiteit binnen het domein vrije tijd en identiteitsintegratie met betrekking tot het effect van groepsdruk op delinquentie

		B	95% CI	
			Ondergrens	Bovengrens
Sekse	Jongens	0.173	0.112	0.235
	Meisjes	0.055	0.034	0.077
Identiteit vrije tijd	<=5.40	0.135	0.086	0.184
	5.41-5.91	0.089	0.045	0.132
	5.92+	0.097	0.024	0.170
Identiteits-integratie	<=.72	0.133	0.077	0.189
	.73-.86	0.091	0.041	0.141
	.87+	0.111	0.054	0.168

Noot. N=563, CI=Confidence Interval.

Discussie en Conclusie

Naar aanleiding van dit onderzoek zijn een aantal hypothesen bevestigd. Zo is gebleken dat jongens meer delinquent gedrag vertonen dan meisjes. Tevens blijkt dat groepsdruk een positief effect heeft op zowel middelengebruik als delinquentie. Daarnaast heeft identiteitsintegratie een negatief effect op middelengebruik en delinquentie. De hypothese dat sekse het effect van groepsdruk op delinquentie modereert, waarbij jongens meer delinquent gedrag vertonen bij het ervaren van groepsdruk dan meisjes is tevens bevestigd. Tot slot is gekeken of identiteit binnen het domein vrije tijd het positieve effect van groepsdruk op zowel middelengebruik als delinquentie modereert. Uit de resultaten blijkt dat er een moderatie effect is van identiteit binnen het domein vrije tijd op het effect van groepsdruk op middelengebruik. Hierbij is het effect van groepsdruk op middelengebruik significant sterker bij de lage categorie dan bij de midden categorie. Dit komt overeen met de verwachting.

Echter zijn er ook hypothesen die aan de hand van dit onderzoek niet bevestigd kunnen worden. Er werd verwacht dat er een verschil is tussen jongens en meisjes in middelengebruik. Uit de resultaten blijkt daarentegen dat er geen significant verschil is tussen jongens en meisjes bij het gebruiken van middelen. In de literatuur komen veel tegenstrijdige resultaten voor over sekseverschillen in middelengebruik. Daardoor is dit resultaat niet geheel onverwacht.

Uit de zero-order correlaties van identiteit binnen het domein vrije tijd met middelengebruik en delinquentie blijkt dat er geen significante samenhang is tussen deze variabelen. Dit komt niet overeen met de resultaten uit de multiële lineaire regressieanalyse waarbij gecontroleerd werd voor de andere variabelen. Uit deze resultaten blijkt namelijk dat er wel een significant effect is van identiteit binnen het domein vrije tijd op zowel middelengebruik als delinquentie. De verklaring hiervoor is dat deze resultaten komen door de variabelen waarvoor is gecontroleerd in de multiële lineaire regressieanalyse.

Het gevonden effect in de multiële lineaire regressieanalyse is positief. Dit komt niet overeen met de verwachtingen. Er werd namelijk een negatief effect verwacht. Een verklaring voor het gevonden positieve effect kan zijn dat adolescenten met een positievere identiteit in de vrije tijd meer los komen van hun ouders en meer gaan exploreren op risicovolle gedragingen, zoals middelengebruik en/of delinquentie. Een andere mogelijke verklaring is dat in voorgaande literatuur gekeken is naar algemene identiteit en niet specifiek naar identiteit binnen het domein vrije tijd.

Daarnaast is in dit onderzoek gekeken of het effect van groepsdruk op zowel middelengebruik als delinquentie gemodereerd wordt door sekse, identiteitsintegratie en identiteit binnen het domein vrije tijd. Allereerst blijkt uit de resultaten dat sekse geen moderatie effect heeft op het effect van groepsdruk op middelengebruik. Op basis van eerdere onderzoeken werd dit wel verwacht. Uit een onderzoek bleek dat jongens gevoeliger zijn voor groepsdruk dan meisjes (Steinberg & Monahan, 2007; Sumter et al., 2009). Dit effect is in het huidige onderzoek niet onderzocht. Het kan zijn dat binnen de onderzochte populatie geen sprake is van meer gevoeligheid voor groepsdruk bij jongens dan bij meisjes. Uit een ander onderzoek bleek dat middelengebruik door leeftijdgenoten een risicofactor is voor middelengebruik door adolescenten. Dit risico is groter bij jongens dan bij meisjes (Biehl et al., 2007). In dit onderzoek van Biehl en collega's (2007) is echter niet gekeken naar een moderatie effect van sekse. Bovendien is in dit onderzoek alleen gekeken naar het gebruik van middelen door leeftijdgenoten en niet naar groepsdruk door leeftijdgenoten.

Tevens wordt verwacht dat identiteit binnen het domein vrije tijd het positieve effect van groepsdruk op delinquentie modereert. Er is echter geen moderatie effect

gevonden. De resultaten van het onderzoek van Dumas en collega's (2012) laten wel een moderatie effect zien. In dit onderzoek wordt er alleen gekeken naar commitment, wat verwant is aan algemene identiteit, en niet specifiek naar de identiteit binnen het domein vrije tijd. Dit kan een verklaring zijn voor het niet uitkomen van de hypothese.

Tot slot wordt verwacht dat identiteitsintegratie het positieve effect van groepsdruk op zowel middelengebruik als delinquentie modereert. Dit blijkt bij beide niet het geval te zijn. Ook deze hypothesen zijn gebaseerd op het onderzoek van Dumas en collega's (2012) en in dit onderzoek is niet specifiek gekeken naar identiteitsintegratie. Er is alleen gekeken naar commitment wat verwantschap vertoont met identiteitsintegratie.

Beperkingen en Aanbevelingen

Het onderzoek heeft ook enkele beperkingen. Zo is gebruik gemaakt van een gemakssteekproef, waarbij de onderzoekers contact hebben opgenomen met verschillende scholen in Nederland met de vraag mee te werken aan het onderzoek. Dit zorgt voor een lage externe validiteit.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat niet alle vragenlijsten naar waarheid zijn ingevuld. Zo werden de vragenlijsten afgenomen in schoolklassen, waarbij er soms overlegd werd tussen leerlingen en leerlingen elkaars vragenlijsten konden zien. De mogelijkheid bestaat dat niet iedereen zich vrij heeft gevoeld de vragenlijsten naar waarheid in te vullen wat invloed kan hebben op de resultaten van het onderzoek. Tevens vonden de respondenten de vragenlijst erg lang, waardoor de concentratie snel afnam. Hierdoor is het mogelijk dat de vragenlijsten niet consequent zijn ingevuld wat invloed kan hebben op de betrouwbaarheid van dit onderzoek.

Tot slot is er tot nu toe weinig onderzoek gedaan naar identiteit in de vrije tijd en identiteitsintegratie in relatie tot middelengebruik en delinquentie. Dit maakte het vinden van juiste literatuur een uitdaging.

Voor toekomstig onderzoek is het belangrijk dat er gebruik wordt gemaakt van een aslecte steekproef, zodat de externe validiteit verhoogd wordt. Daarnaast kan de betrouwbaarheid verhoogd worden en sociaal wenselijke antwoorden vermeden worden door de respondenten de vragenlijsten in toets opstelling en stilte te laten invullen.

Tot slot moet er meer onderzoek gedaan worden naar identiteitintegratie en identiteit binnen het domein vrije tijd in relatie tot middelengebruik en delinquentie onder adolescenten. Niet alleen vanwege gebrek aan wetenschappelijke literatuur, maar ook door de onverwachte resultaten die in dit onderzoek gevonden zijn.

Referenties

- American Psychiatric Association. (2000). *Diagnostic and statistical manual for mental disorders* (4th ed., text revision). Washington, DC: Author.
- Arnett, J. J., & Hughes, M. (2012). *Adolescence and emerging adulthood: A cultural approach*. Essex: Pearson Education Limited.
- Baerveldt, C. (1992). Schools and the prevention of petty crime: Search for a missing link. *Journal of Quantitative Criminology*, *8*, 79-94. doi:10.1007/BF01062760
- Bahr, S. J., Hoffman, J. P., & Yang, X. (2005). Parental and peer influences on the risk of adolescent drug use. *The Journal of Primary Prevention*, *26*, 529-551. doi:10.1007/s10935-005-0014-8
- Barnes, G. M., Hoffman, J. H., & Welte, J. W. (2006). Effects of parental monitoring and peer deviance on substance use and delinquency. *Journal of Marriage and Family*, *68*, 1084-1104. doi:10.1111/j.1741-3737.2006.00315.x
- Berzonsky, M. D. (2009). Identity style and well-being: Does commitment matter? *Identity: An International Journal of Theory and Research*, *3*, 131-142. doi:10.1207/S1532706XID030203
- Biehl, M. C., Natsuaki, M. N., & Ge, X. (2007). The influence of pubertal timing on alcohol use and heavy drinking trajectories. *Journal of Youth and Adolescence*, *36*, 153-167. doi:10.1007/s10964-006-9120-z
- Bishop, D. I., Macy-Lewis, J. A., Schneklath, C. A., Puswella, S., & Struessel, G. (1997). Ego identity status and reported alcohol consumption: A study of first-year college students. *Journal of Adolescence*, *20*, 209-218. doi:10.1006/jado.1996.0078
- Bishop, D. I., Weisgram, E. S., Holleque, K. M., Lund, K. E., & Wheeler-Anderson, J. R. (2005). Identity development and alcohol consumption: Current retrospective self-reports by college students. *Journal of Adolescence*, *28*, 523-533. doi:10.1016/j.adolescence.2004.10.007
- Block, J. (1961). Ego identity, role variability and adjustment. *Journal of Consulting Psychology*, *25*, 392-397. doi:10.1037/h0042979
- Boelema, S., Ter Bogt, T., Van Den Eijnden, R., & Verdurmen, J. (2009). *Fysieke, functionele en gedragsmatige effecten van alcoholgebruik op de ontwikkeling van 16-18 jarigen*. Trimbos-Instituut, Universiteit Utrecht, 2009.
- Cillessen, A. H. N., & Mayeux, L. (2004). From censure to reinforcement: Developmental changes in the association between aggression and social status. *Child Development*, *75*, 147-163. doi:10.1111/j.1467-8624.2004.00660.x
- Costello, E. J., Sung, M., Worthman, C., & Angold, A. (2007). Pubertal maturation and the development of alcohol use and abuse. *Drug and Alcohol Dependence*, *88*, S50-S59. doi:10.1016/j.drugalcdep.2006.12.009

- Coté, J. E., & Schwartz, S. J. (2002). Comparing psychological and sociological approaches to identity: Identity status, identity capital, and the individualization process. *Journal of Adolescence, 25*, 571-586. doi:10.1006/jado.2002.0511
- Cox, W. M., Hosier, S. G., Crossley, S., Kendall, B., & Roberts, K. L. (2006). Motives for drinking, alcohol consumption, and alcohol-related problems among British secondary-school and university students. *Addictive Behaviors, 31*, 2147-2157. doi:10.1016/j.addbeh.2006.02.023
- Crocetti, E., Klimstra, T. A., Hale III, W. W., Koot, H. M., & Meeus, W. (2013). Impact of early adolescent externalizing problem behaviors on identity development in middle to late adolescence: A perspective 7-year longitudinal study. *Journal of Youth and Adolescence, 42*, 1745-1758. doi:10.1007/s10964-013-9924-6
- Crocetti, E., Rubini, M., Luyckx, K., & Meeus, W. (2008). Identity formation in early adolescents from various ethnic groups: From three dimensions to five statuses. *Journal of Youth and Adolescence, 37*, 983-996. doi:10.1007/s10964-007-9222-2
- De Cuyper, R., Weerman, F., & Ruiters, S. (2009). De co-evolutie van vriendschapsrelaties en delinquent gedrag onder Nederlandse Jongeren. *Mens en Maatschappij, 84*(3), 300-328. Verkregen op: <http://repository.ubn.ru.nl/handle/2066/76822>
- Dumas, T. M., Ellis, W. E., & Wolfe, D. A. (2012). Identity development as a buffer of adolescent risk behaviors in the context of peer group pressure and control. *Journal of Adolescence, 35*, 917-927. doi:10.1016/j.adolescence.2011.12.012
- Dunkel, C. S. (2005). The relation between self-continuity and measures of identity. *Identity: An International Journal of Theory and Research, 5*, 21-34. doi:10.1207/s1532706xid0501_2
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and Crisis*. New York: Norton.
- Gardner, M., & Steinberg, L. (2005). Peer influence on risk taking, risk preference, and risky decision making in adolescence and adulthood: An experimental study. *Developmental Psychology, 41*, 625-635. doi:10.1037/0012-1649.41.4.625
- Geels, L. M., Bartels, M., Van Beijsterveld, T. C. E. M., Willemsen, G., Van Der Aa, N., Boomsma, D. I., & Vink, J. M. (2011). Trends in adolescent alcohol use: Effects of age, sex and cohort on prevalence and heritability. *Addiction, 107*, 518-527. doi:10.1111/j.1360-0443.2011.03612.x
- Harakeh, Z., & Vollebergh, W. A. M. (2012). The impact of active and passive peer influence on young adult smoking: An experimental study. *Drug and alcohol dependence, 121*, 220-223. doi:10.1016/j.drugalcdep.2011.08.029

- Iman, M. T., & Boostani, D. (2012). A qualitative investigation of the intersection of leisure and identity among high school students: Application of grounded theory. *Quality & Quantity*, *46*, 483-499. doi:10.1007/s11135-010-9382-0
- Jones, R. M., & Hartmann B. R. (1988). Ego identity: Developmental differences and experimental substance use among adolescents. *Journal of Adolescence*, *11*, 347-360. doi:10.1016/S0140-1971(88)80034-4
- Jones, R. M., Hartmann, B. R., Grochowski, C. O., & Glider, P. (1989). Ego identity and substance abuse: A comparison of adolescents in residential treatment with adolescents in school. *Personality and Individual Differences*, *10*, 625-631. doi:10.1016/0191-8869(89)90222-5
- Keijsers, L., Frijns, T., Branje, S. J. T., & Meeus, W. (2010). We moeten praten! Ontwikkeling van ouder-kind communicatie en delinquentie: Moderatie door steun van ouders. *Pedagogiek*, *3*(30), 192-210. Verkregen op: <http://www.pedagogiekonline.nl.proxy.library.uu.nl/index.php/pedagogiek/article/view/405>
- Klimstra, T. A., Hale III, W. W., Raaijmakers, Q. A. W., Branje, S. J. T., & Meeus, W. H. J. (2010). Identity formation in adolescence: Change or stability? *Journal of Youth and Adolescence*, *39*, 150-162. doi:10.1007/s10964-009-9401-4
- Kobus, K. (2003). Peers and adolescent smoking. *Addiction*, *98*, 37-55. doi:10.1046/j.1360-0443.98.s1.4.x
- Kuntsche, E., Knibbe, R., Gmel, G., & Engels, R. (2005). Why do young people drink? A review of drinking motives. *Clinical Psychology Review*, *25*, 841-861. doi:10.1016/j.cpr.2005.06.002
- Luijpers, E. T. H. (2001). *Intentie tot exploratie, sociale binding en delinquent gedrag van Nederlandse jongeren*. Delft: Eburon.
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, *3*, 551-558. doi:10.1037/h0023281
- Maxwell, K. A. (2002). Friends: The role of peer influence across adolescent risk behaviors. *Journal of Youth and Adolescence*, *31*, 267-277. doi:10.1023/A:1015493316865
- Meeus, W., van der Schoot, R., Keijsers, L., & Branje, S. (2012). Identity statuses as developmental trajectories: A five-wave longitudinal study in early-to-middle and middle-to-late adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, *41*, 1008-1021. doi:10.1007/s10964-01109730-y
- Miller, L. (2014). Juvenile crime and juvenile justice: Patterns, models, and implications for clinical and legal practice. *Aggression and Violent Behavior*, *19*, 122-137. doi:10.1016/j.avb.2014.01.005

- Moffitt, T. E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent antisocial behavior: A developmental taxonomy. *Psychological Review*, *100*, 674-701.
doi:10.1037/0033-295X.100.4.67
- Obando, D., Trujillo, A., & Trujillo, C. A. (2014). Substance Use and Antisocial Behavior in Adolescents: The Role of Family and Peer-Individual Risk and Protective Factors. *Substance Use & Misuse*, *49*, 1934-1944.
doi:10.3109/10826084.2014.956365
- Özbay, Ö., & Özcan, Y. Z. (2008). A test of Hirschi's social bonding theory: A comparison of male and female delinquency. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, *52*, 134-157. doi:10.1171/0306624X07309182
- Palen, L. & Coatsworth, J. D. (2007). Activity-based identity experiences and their relations to problem behavior and psychological well-being in adolescence. *Journal of Adolescence*, *30*, 721-737. doi:10.1016/j.adolescence.2006.11.003
- Palmer, R. H. C., Young, S. E., Hopfer, C. J., Corley, R. P., Stallings, W. C., Crowley, J. K., & Hewitt, J.K. (2009). Developmental epidemiology of drug use and abuse in adolescence and young adulthood: Evidence of generalized risk. *Drug and Alcohol Dependence*, *102*, 78-87. doi:10.1016/j.drugalcdep.2009.01.012
- Rulison, K. L., Kreager, D. A., & Osgood, D. W. (2014). Delinquency and Peer Acceptance in Adolescence: A Within-Person Test of Moffitt's Hypotheses. *Developmental Psychology*, *50*, 2437-2448. doi:10.1037/a0037966
- Santor, D. A., Messervey, D., & Kusumakar, V. (2000). Measuring peer pressure, popularity, and conformity in adolescent boys and girls: Predicting school performance, sexual attitudes, and substance abuse. *Journal of Youth and Adolescence*, *29*, 163-182. doi:10.1023/A:1005152515264
- Scherrer, J. F., Xian, H., Pan, H., Pergadia, M. L., Madden, P. A. F., Grant, J. D., . . . Bucholz, K. K. (2012). Parent, sibling and peer influences on smoking initiation, regular smoking and nicotine dependence. Results from a genetically informative design. *Addictive Behaviors*, *37*, 240-247. doi:10.1016/j.addbeh.2011.10.005
- Sharp, E. H., Coatsworth, J. D., Darling, N., Cumsille, P., & Ranieri, S. (2007). Gender differences in the self-defining activities and identity experience of adolescents and emerging adult. *Journal of Adolescence*, *30*, 251-269.
doi:10.1016/j.adolescence.2006.02.006
- Simons-Morton, B., Haynie, D. L., Crump, A. D., Eitel, P., & Saylor, K. E. (2001). Peer and parent influences on smoking and drinking among early adolescents. *Health Education & Behavior*, *28*, 95-107. doi:10.1177/109019810102800109
- Steinberg, L., & Monahan, K. C. (2007). Age differences in resistance to peer influence. *Developmental Psychology*, *34*, 1531-1543. doi:10.1037/0012-1649.43.6.1531

- Steinberg, L., & Scott, E. S. (2003). Less guilty by reason of adolescence: Developmental immaturity, diminished responsibility, and the juvenile death penalty. *American Psychologist, 58*, 1009-1018. doi:10.1037/0003-066X.58.12.1009
- Sumter, S. R., Bokhorst, C. L., Steinberg, L., & Westenberg, M. (2009). The developmental pattern of resistance to peer influence in adolescence: Will the teenager ever be able to resist? *Journal of Adolescence, 32*, 1009-1021. doi:10.1016/j.adolescence.2008.08.010
- Van Goethem, A. A. J., Van Hoof, A., Van Aken, M. A. G., Raaijmakers, Q. A. W., Boom, J. & Orobio de Castro, B. (2012). The role of adolescents' morality and identity in volunteering. Age and gender differences in a process model. *Journal of Adolescent Health, 35*, 509-520. doi:10.1016/j.adolescence.2011.08.012
- Van Hoof, A. (1999). The identity status field re-reviewed: An update of unresolved and neglected issues with a view on some alternative approaches. *Developmental Review, 19*, 497-556. doi:10.1006/drev.1999.0484
- Van Hoof, A., & Raaijmakers, Q. A. W. (2002). The spatial integration of adolescent identity: Its relation to age, education, and subjective well-being. *Scandinavian Journal of Psychology, 43*, 2001-2212. doi:10.1111/1467-9450.00288
- Young, S. E., Corley, R. P., Stallings, M. C., Rhee, S. H., Crowley, T. J., & Hewitt, J. K. (2002). Substance use, abuse and dependence in adolescence: Prevalence, symptom profiles and correlates. *Drug and Alcohol Dependence, 68*, 309-322. doi:10.1016/S0376-8716(02)00225-9

Bijlage

Feedbackformulieren

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen Opdracht 1: literatuurreview: Criteria peerfeedback		
NAMEN PEER REVIEWERS		Anne de Jongh
NAMEN AUTEURS		Mara Stuve
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en inhoudelijk samenhangend verhaal.	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijke titel · Inleidend gedeelte · Hoofdttekst met overzicht bestudeerde literatuur · Conclusies met aansluitend onderzoeksvraag · Literatuurlijst · Logische structuur en opbouw van argumentatie (van breed naar smal) 	<i>Niet abrupt beginnen. De literatuurstudie is geen opsomming van feiten of een rijtje samenvattingen maar een lopend verhaal waarin er een logisch verband naar voren komt tussen de verschillende onderdelen.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn: Je geeft een korte en duidelijke inleiding. Ik weet wat er aan bod komt in je tekst. De structuur en opbouw is duidelijk in je tekst. Je hebt verschillende bronnen gebruikt en hier een logische verhaal van gemaakt.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Je hebt nog geen titel.</p>		

2- Relevante literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Relevante artikelen voor doelstelling, probleemstelling? · Ieder onderzoek (en de resultaten ervan) wordt duidelijk en inzichtelijk gepresenteerd. · Bespreking eventuele 'fricties' of strijdigheden tussen de verschillende resultaten. · Correspondentie referenties in de tekst en in de literatuurlijst · Minimaal 15 literatuurreferenties 	<p><i>Besproken literatuur heeft duidelijk te maken met het gekozen onderwerp, een onderzoek wordt niet alleen genoemd maar er wordt beschreven wat daaruit gekomen is zodat de lezer begrijpt waarom het betreffende onderzoek is opgenomen.</i></p>
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Je hebt relevante literatuur gebruikt voor je variabelen. De resultaten van de onderzoeken heb je duidelijk beschreven. Je hebt minimaal 15 referenties gebruikt!</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Je hebt ook een kopje over de algemene identiteit, aangezien je dit niet gaat onderzoeken, weet ik niet of je dit als los kopje mag hebben in je inleiding. Er wordt bij je deelvragen ook niet meer gekeken naar de algemene identiteit, alleen nog maar naar de identiteit op school.</p>		
3- Conclusie en doelstelling / probleemstelling met	<ul style="list-style-type: none"> · Sluiten literatuur en doelstelling / probleemstelling op 	<p><i>Klopt de conclusie wel met wat in de literatuurstudie is beschreven? Mis je in de</i></p>

<p>passende onderzoeksvraag</p>	<p>elkaar aan?</p> <ul style="list-style-type: none"> · Sluit onderzoeksvraag aan op probleemstelling? · Is de onderzoeksvraag helder en relevant? 	<p><i>conclusie nog belangrijke zaken die in de literatuurstudie besproken zijn?</i> <i>Sluit de onderzoeksvraag logisch aan op de bestudeerde literatuur?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: De onderzoeksvraag past bij de probleemstelling. Daarnaast is de onderzoeksvraag ook helder en relevant.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Je geeft aan dat er een verband is tussen gepest worden en identiteit, maar daarna ga je onderzoeken toelichten die gaan over gepest worden en emotioneel welbevinden. Maar emotioneel welbevinden is niet hetzelfde als identiteit toch? Misschien kan je nog iets meer toelichten waarom je verwacht dat er een relatie is tussen gepest worden en identiteit.</p>		
<p>4- Wetenschappelijk schrijfstijl en goed taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed <p>Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen.</p>	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in:</i> <i>'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen'?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Je schrijft duidelijk en compleet. Je gebruikt geen 'je' en 'we'. De zinnen lopen goed en ik heb geen spellingsfouten kunnen zien.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: De tussenkopjes moeten volgens mij niet in het midden van het blad maar gewoon</p>		

aan de linkerkant.		
5- Literatuurreferenties	· Volgens APA- normen	
<p>Beoordeling criterium 5: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Je verwijst goed naar de bronnen.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Dit heb ik in de tekst aangegeven.</p>		

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen		
Opdracht 3: Resultatensectie: Criteria peerfeedback		
NAAM PEERREVIEWER	Anne de Jongh	
NAAM AUTEUR	Mara Stuve	
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en informatief (gerelateerd aan onderzoeksvragen)	<ul style="list-style-type: none"> · Beknopt beschreven · Op neutrale wijze beschreven · Geen uitspraken over waardering resultaten. · Gepresenteerde resultaten sluiten aan bij de onderzoeksvragen. 	<i>Niet: Het verschil was wel degelijk significant. Een uiterst boeiend resultaat. Type A lijkt beter dan type B.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn: De resultaten worden beknopt beschreven en dit gebeurt op een neutrale manier. Er zijn geen uitspraken over de waardering van de resultaten. De onderzoeksvragen worden beantwoord door middel van de analyses die zijn uitgevoerd.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Ik heb geen verbeterpunten.</p>		
2- Presentatie resultaten	<ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven met welke alpha wordt getoetst. · Per onderzoeksvraag juiste data. 	

	<ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven welke analysetechniek is gebruikt. · Eerst beschrijvende statistiek, dan toetsresultaat. · Bij toetsende analyse: eerst de hypothese, eventueel de richting en verwachte effect. Daarna toetsresultaat · Uitleg van toetsresultaten. 	
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel Sterke punten zijn: De hypothesen worden eerst benoemd en daarna worden den resultaten beschreven en de resultaten worden uitgelegd. Aan het eind van de alinea wordt er een korte omschrijving gegeven.</p> <p>Aan het begin van de resultaten zijn de beschrijvende statistieken weergegeven.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p> <p>Er wordt niet aangegeven met welke alpha wordt getoetst.</p> <p>Bij sommige resultaten heb je niet uitgelegd waarom een bepaalde variabele bijvoorbeeld het meest effect heeft. Dit heb ik in het document zelf ook aangegeven.</p> <p>Bij multipele regressie wordt alleen in de titel aangegeven welke analyse techniek er is gebruikt.</p>		
3- Tabellen, figuren en grafieken	<ul style="list-style-type: none"> · In de tekst wordt verwezen naar corresponderende tabel, figuur of grafiek. · Tabel, figuur of grafiek moet 	

	<p>begrijpelijk zijn, zonder overbodige info.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Passende titels en labels. · Opmaak conform APA. 	
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: In de tekst wordt verwezen naar de juiste tabellen. Er wordt geen overbodige informatie gegeven. De tabellen hebben allemaal een titel, soms staat de titel onder de tabel.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Titels boven de tabel. Ik denk dat de titels nu best algemeen zijn. Bij tabel 2 kan je misschien ook zeggen: lineaire regressieanalyse van pesten, gepest worden en acceptatie door leeftijdgenoten met schoolidentiteit als moderator.</p> <p>De statistische symbolen (M en SD enzovoort) moeten cursief.</p> <p>De resultaten van de regressieanalyses moeten volgens mij op een andere manier opgeschreven worden, zie het feedback in document zelf.</p>		
4- Wetenschappelijk taalgebruik	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed <p>Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen.</p>	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in:</i></p> <p><i>'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen?'</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: De resultaten zijn duidelijk en concreet weergegeven. Er wordt geen je en we gebruikt.</p>		

De resultaten zijn duidelijk weergegeven en beschreven.

Concrete verbeterpunten zijn:

De titels van de verschillende alinea's moeten denk ik anders. De titels zijn nu de analyse technieken die zijn gebruikt. Ik denk dat je beter de variabelen die je in de alinea gaat beschrijven als titel moet gebruiken.

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen		
Opdracht 1: literatuurreview: Criteria peerfeedback		
NAMEN PEER REVIEWERS		Richèl Jochems
NAMEN AUTEURS		Amy van Dijke
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en inhoudelijk samenhangend verhaal.	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijke titel · Inleidend gedeelte · Hoofdstekst met overzicht bestudeerde literatuur · Conclusies met aansluitend onderzoeksvraag · Literatuurlijst · Logische structuur en opbouw van argumentatie (van breed naar smal) 	<i>Niet abrupt beginnen. De literatuurstudie is geen opsomming van feiten of een rijtje samenvattingen maar een lopend verhaal waarin er een logisch verband naar voren komt tussen de verschillende onderdelen.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn: Duidelijke structuur. Goede verdeling van kopjes, waardoor de informatie makkelijk terug te vinden is.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Sommige stukken kunnen misschien beter ergens neergezet worden. Zie hiervoor de feedback in het document (zo staat eigenwaarde genoemd onder het kopje gegeneraliseerde angst, terwijl dit onder het kopje eigenwaarde behoort).</p>		

<p>2- Relevante literatuur</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Relevante artikelen voor doelstelling, probleemstelling? · Ieder onderzoek (en de resultaten ervan) wordt duidelijk en inzichtelijk gepresenteerd. · Bespreking eventuele 'fricties' of strijdigheden tussen de verschillende resultaten. · Correspondentie referenties in de tekst en in de literatuurlijst · Minimaal 15 literatuurreferenties 	<p><i>Besproken literatuur heeft duidelijk te maken met het gekozen onderwerp, een onderzoek wordt niet alleen genoemd maar er wordt beschreven wat daaruit gekomen is zodat de lezer begrijpt waarom het betreffende onderzoek is opgenomen.</i></p>
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Goede en relevante literatuur. Daarnaast zijn er meer dan 15 literatuurreferenties gebruikt. Tegenstrijdigheden binnen de literatuur wordt ook benoemd. Concrete verbeterpunten zijn: Nog even de APA nalopen in de referentielijst.</p>		
<p>3- Conclusie en doelstelling / probleemstelling met passende onderzoeksvraag</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Sluiten literatuur en doelstelling / probleemstelling op elkaar aan? · Sluit 	<p><i>Klopt de conclusie wel met wat in de literatuurstudie is beschreven? Mis je in de conclusie nog belangrijke</i></p>

	<p>onderzoeksvraag aan op probleemstelling?</p> <ul style="list-style-type: none"> · Is de onderzoeksvraag helder en relevant? 	<p><i>zaken die in de literatuurstudie besproken zijn?</i></p> <p><i>Sluit de onderzoeksvraag logisch aan op de bestudeerde literatuur?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <p>Nadat bestaande literatuur is toegelicht, eindigt de alinea met wat er in dit huidig onderzoek wordt verwacht. Deze vragen/hypothesen sluiten goed aan op wat voorheen is aangegeven.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p> <p>Toevallig heb ik maandag 16 maart een college gehad over de ANCOVA, waarbij het dus ook over covariaten ging. In het college werd aangegeven dat een covariaat van minimaal interval meetniveau moest zijn. In dit onderzoek wordt sekse (dichotoom) als covariaat toegepast. Wellicht dat het wel kan, maar voor de zekerheid heb ik het hier neergezet.</p>		
<p>4- Wetenschappelijk schrijfstijl en goed taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen. 	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in: 'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen'?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p>		

Sterke punten zijn:

De inleiding is duidelijk en goed leesbaar. Er worden niet onnodig moeilijk taalgebruik toegepast.

Concrete verbeterpunten zijn:

Soms de formulering en de plaats van informatie. Zie hiervoor de feedback in het document.

5- Literatuurreferenties	· Volgens APA-normen	
--------------------------	----------------------	--

Beoordeling criterium 5: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel

Sterke punten zijn:

In de tekst wordt goed verwezen naar gebruikte onderzoeken.

Concrete verbeterpunten zijn:

De APA-normen in de referentielijst nog even nakijken. Zie ook feedback in het document.

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen Opdracht 3: Resultatensectie: Criteria peerfeedback		
NAAM PEERREVIEWER		Richèl Jochems
NAAM AUTEUR		Amy van Dijke
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en informatief (gerelateerd aan onderzoeksvragen)	<ul style="list-style-type: none"> · Beknopt beschreven · Op neutrale wijze beschreven · Geen uitspraken over waardering resultaten. · Gepresenteerde resultaten sluiten aan bij de onderzoeksvragen. 	<i>Niet: Het verschil was wel degelijk significant. Een uiterst boeiend resultaat. Type A lijkt beter dan type B.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <p>Ieder stukje eindigt met een goede duidelijke omschrijving van de resultaten, waardoor het prettig te lezen is.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p> <p>Soms staan een aantal resultaten dubbel genoemd, maar dan net in andere bewoordingen. Dit kan soms beknopter.</p>		
2- Presentatie resultaten	<ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven met welke alpha wordt getoetst. · Per 	

	<p>onderzoeksvraag juiste data.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven welke analysetechniek is gebruikt. · Eerst beschrijvende statistiek, dan toetsresultaat. · Bij toetsende analyse: eerst de hypothese, eventueel de richting en verwachte effect. Daarna toetsresultaat · Uitleg van toetsresultaten. 	
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <p>Telkens wordt begonnen met de hypothese, dus wat de verwachting was. Vervolgens werden de resultaten benoemd, en vervolgens in één zin de conclusie. Tevens wordt aan het begin duidelijk aangegeven welke analyses er gebruikt zijn.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p> <p>Er wordt niet aangegeven met welke alpha wordt getoetst.</p>		
3- Tabellen, figuren en grafieken	<ul style="list-style-type: none"> · In de tekst wordt verwezen naar corresponderende tabel, figuur of grafiek. · Tabel, figuur of 	

	<p>grafiek moet begrijpelijk zijn, zonder overbodige info.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Passende titels en labels. · Opmaak conform APA. 	
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <p>In de tekst wordt verwezen naar de juiste tabellen. APA is ook goed.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p> <p>Zoals in het document aangegeven weet ik niet zeker of bepaalde informatie in de tabellen moet staan (bijv. SD) of dat dat overbodig is?</p>		
<p>4- Wetenschappelijk taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen. 	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in: 'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen'?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <p>Er wordt geen gebruik gemaakt van je of we. Aan het einde van ieder stukje staat duidelijk het resultaat in één zin weergegeven, waardoor dat het stuk wel duidelijk maakt.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p>		

Soms kunnen bepaalde alinea's compacter opgeschreven worden. Soms is het moeilijk lezen door de hoeveelheid. Dit heb ik ook in het document zelf aangegeven.

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen Opdracht 1: literatuurreview: Criteria peerfeedback		
NAMEN PEER REVIEWERS		Jasmijn Markus
NAMEN AUTEURS		Sabine Buitenwerf
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en inhoudelijk samenhangend verhaal.	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijke titel · Inleidend gedeelte · Hoofdttekst met overzicht bestudeerde literatuur · Conclusies met aansluitend onderzoeksvraag · Literatuurlijst · Logische structuur en opbouw van argumentatie (van breed naar smal) 	<i>Niet abrupt beginnen. De literatuurstudie is geen opsomming van feiten of een rijtje samenvattingen maar een lopend verhaal waarin er een logisch verband naar voren komt tussen de verschillende onderdelen.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn: Duidelijk inleidend gedeelte Literatuurlijst aanwezig Per kopje goed doorlopende tekst, behalve en stukje over representatie onder kopje hechting en identiteit op school. Hoe staat dit dan in verband met elkaar? Conclusie aanwezig.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Geen titel</p>		

Bespreking van de meetinstrumenten die je gaat gebruiken moeten niet in de inleiding maar in de methode sectie.

Opbouw is niet juist; eerst de afhankelijke variabele bespreken, dan de onafhankelijke variabelen en dan pas de samengevoegde variabele. (Dit heeft Quinten ons verteld).

Angst en Hechting moet dus pas later aan bod komen. Ook kijk je naar de relatie tussen hechting en identiteit in school, maar dit komt niet terug in je onderzoeksvraag.

Onderzoeksvraag mist richting en sterkte.

Quinten vertelde ons ook dat je elk samengevoegd kopje moest beginnen met je hypothese, dus wat je verwacht dat er uit komt.

Verder vind ik het stuk Identiteit op school en angst een beetje vaag. Wat is nou precies de relatie tussen die 2? Je hebt het daar ook opeens over commitment en exploreren. Als je dit gebruikt, moet je ook wel uitleggen wat ermee bedoeld wordt.

2- Relevante literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Relevante artikelen voor doelstelling, probleemstelling? · Ieder onderzoek (en de resultaten ervan) wordt duidelijk en inzichtelijk gepresenteerd. · Bespreking eventuele 'fricties' of strijdigheden tussen de verschillende resultaten. · Correspondentie referenties in de tekst en in de literatuurlijst · Minimaal 15 literatuurreferenties 	<p><i>Besproken literatuur heeft duidelijk te maken met het gekozen onderwerp, een onderzoek wordt niet alleen genoemd maar er wordt beschreven wat daaruit gekomen is zodat de lezer begrijpt waarom het betreffende onderzoek is opgenomen.</i></p>
-------------------------	--	---

Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel

<p>Sterke punten zijn: Bijna alle referenties lijken relevant gekeken naar de titel. Meer van 15 bronnen gebruikt.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p>		
<p>3- Conclusie en doelstelling / probleemstelling met passende onderzoeksvraag</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Sluiten literatuur en doelstelling / probleemstelling op elkaar aan? · Sluit onderzoeksvraag aan op probleemstelling? · Is de onderzoeksvraag helder en relevant? 	<p><i>Klopt de conclusie wel met wat in de literatuurstudie is beschreven? Mis je in de conclusie nog belangrijke zaken die in de literatuurstudie besproken zijn? Sluit de onderzoeksvraag logisch aan op de bestudeerde literatuur?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Conclusie, onderzoeksvraag en verwachting aanwezig</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Onderzoeksvraag is niet helder. Het mist de richting en sterkte. Welke doelgroep? Onderzoek je een positief of negatief effect? Geen duidelijke probleemstelling Duidelijke hypothese stelling mist, omdat de onderzoeksvraag nog niet juist geformuleerd is. Conclusie is iets te algemeen, geeft een samenvatting van de bevindingen in eigen woorden. Niet alleen maar dat er een mogelijk effect is, maar ook het specifiek besproken effect</p>		

<p>4- Wetenschappelijk schrijfstijl en goed taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen. 	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in: 'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen'?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel Sterke punten zijn: Duidelijke taalgebruik, niet te moeilijk</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Onder kopje sociale angst wel maar moeilijk lopende zinnen. Kijk hier naar</p>		
<p>5- Literatuurreferenties</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Volgens APA-normen 	
<p>Beoordeling criterium 5: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel Sterke punten zijn:</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p>		

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen		
Opdracht 3: Resultatensectie: Criteria peerfeedback		
NAAM PEERREVIEWER		Jasmijn Markus
NAAM AUTEUR		Sabine Buitenwerf
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en informatief (gerelateerd aan onderzoeksvragen)	<ul style="list-style-type: none"> · Beknopt beschreven · Op neutrale wijze beschreven · Geen uitspraken over waardering resultaten. · Gepresenteerde resultaten sluiten aan bij de onderzoeksvragen. 	<i>Niet: Het verschil was wel degelijk significant. Een uiterst boeiend resultaat. Type A lijkt beter dan type B.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig Sterke punten zijn: Goede inleiding, beknopt beschreven, sluit aan op de onderzoeksvragen</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Moet de uitleg over wel of geen modererend effect gekeken naar de regressiecoëfficiënt niet bij het stukje waar je ook daadwerkelijk het modererende effect toetst? Onder het kopje: het effect van id school, hechting en gepest worden op sociale angst geef je een waardering aan vd score, namelijk; Dit betekent dat adolescenten die een positieve schoolidentiteit hadden in mindere mate sociale angst ervaren.</p> <p>Hetzelfde gebeurt onder het kopje: Het effect van identiteit school, hechting en gepest worden op panische angst: Dit hield in dat adolescenten die een positieve schoolidentiteit hadden in mindere mate panische angst ervaren en Adolescenten die zich meer gepest voelden, ervaren een hogere mate van panische angst. Hoort bij conclusie.</p>		

<p>2- Presentatie resultaten</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven met welke alpha wordt getoetst. · Per onderzoeksvraag juiste data. · Aangegeven welke analysetechniek is gebruikt. · Eerst beschrijvende statistiek, dan toetsresultaat. · Bij toetsende analyse: eerst de hypothese, eventueel de richting en verwachte effect. Daarna toetsresultaat · Uitleg van toetsresultaten. 	
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Alle data is aanwezig. Goed dat de beschrijvende statistiek gegeven wordt. Goede uitleg welke analyses worden gebruikt. Uitleg toetsresultaten aanwezig</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Bij toetsende analyses zijn de hypothesen niet benoemd.</p>		
<p>3- Tabellen, figuren en grafieken</p>	<ul style="list-style-type: none"> · In de tekst wordt verwezen naar corresponderende tabel, figuur of grafiek. · Tabel, figuur of 	

	<p>grafiek moet begrijpelijk zijn, zonder overbodige info.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Passende titels en labels. · Opmaak conform APA. 	
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Tabellen zijn correct en goed leesbaar. Opmaak volgens APA</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: 'Tabel' moet voor de titel staan, niet erboven</p>		
<p>4- Wetenschappelijk taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed <p>Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen.</p>	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in:</i></p> <p><i>'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen?'</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Goed geschreven, duidelijk. Er is geen gebruik gemaakt van 'je en we'.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Het woord 'ervaarden' is niet goed. Volgens mij is het ervoeren.</p>		

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen Opdracht 1: literatuurreview: Criteria peerfeedback		
NAMEN PEER REVIEWERSMeike Jonker.....		
NAMEN AUTEURSRobin Mulderij.....		
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en inhoudelijk samenhangend verhaal.	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijke titel · Inleidend gedeelte · Hoofdstekst met overzicht bestudeerde literatuur · Conclusies met aansluitend onderzoeksvraag · Literatuurlijst · Logische structuur en opbouw van argumentatie (van breed naar smal) 	<p><i>Niet abrupt beginnen.</i></p> <p><i>De literatuurstudie is geen opsomming van feiten of een rijtje samenvattingen maar een lopend verhaal waarin er een logisch verband naar voren komt tussen de verschillende onderdelen.</i></p>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <p>Duidelijke opbouw door kopjes</p> <p>Conclusie (verwachtingen) is goed opgebouwd</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn:</p> <p>Uit de titel wordt niet duidelijk wat de afhankelijke en onafhankelijke variabelen zijn</p> <p>Niet echt een inleidend gedeelte</p>		

2- Relevante literatuur	<ul style="list-style-type: none"> · Relevante artikelen voor doelstelling, probleemstelling? · Ieder onderzoek (en de resultaten ervan) wordt duidelijk en inzichtelijk gepresenteerd. · Bespreking eventuele 'fricties' of strijdigheden tussen de verschillende resultaten. · Correspondentie referenties in de tekst en in de literatuurlijst · Minimaal 15 literatuurreferenties 	<p><i>Besproken literatuur heeft duidelijk te maken met het gekozen onderwerp, een onderzoek wordt niet alleen genoemd maar er wordt beschreven wat daaruit gekomen is zodat de lezer begrijpt waarom het betreffende onderzoek is opgenomen.</i></p>
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Ziet er goed uit</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: -</p>		
3- Conclusie edoelstelling / probleemstelling met passende onderzoeksvraag	<ul style="list-style-type: none"> · Sluiten literatuur en doelstelling / probleemstelling op elkaar aan? · Sluit onderzoeksvraag aan 	<p><i>Klopt de conclusie wel met wat in de literatuurstudie is beschreven? Mis je in de conclusie nog belangrijke zaken die</i></p>

	<p>op probleemstelling?</p> <ul style="list-style-type: none"> · Is de onderzoeksvraag helder en relevant? 	<p><i>in de literatuurstudie besproken zijn?</i> <i>Sluit de onderzoeksvraag logisch aan op de bestudeerde literatuur?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Literatuur sluit goed aan bij de onderzoeksvraag Onderzoeksvraag is helder</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: De onderzoeksvraag komt pas bij de verwachtingen aanbod, dit maakt het stuk juist minder helder</p>		
<p>4- Wetenschappelijk schrijfstijl en goed taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen. 	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in: 'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen'?</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Goed wetenschappelijk taalgebruik</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Af en toe zijn de zinnen te moeilijk geschreven. Let er op dat je soms hetzelfde veel simpeler kan zeggen</p>		

Zinnen mogen soms wat soepeler in elkaar overlopen		
5- Literatuurreferenties	· Volgens APA-normen	
<p>Beoordeling criterium 5: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volgens APA gerefereerd <p>Concrete verbeterpunten zijn: -</p>		

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen Opdracht 3: Resultatensectie: Criteria peerfeedback		
NAAM PEERREVIEWERMeike Jonker.....		
NAAM AUTEURRobin Mulderij.....		
Criteria	Specificaties	Voorbeelden
1- Duidelijke opgebouwd en informatief (gerelateerd aan onderzoeksvragen)	<ul style="list-style-type: none"> · Beknopt beschreven · Op neutrale wijze beschreven · Geen uitspraken over waardering resultaten. · Gepresenteerde resultaten sluiten aan bij de onderzoeksvragen. 	<i>Niet: Het verschil was wel degelijk significant. Een uiterst boeiend resultaat. Type A lijkt beter dan type B.</i>
<p>Beoordeling criterium 1: compleet afwezig 1....2....3....4....5 compleet aanwezig</p> <p>Sterke punten zijn: Duidelijke opbouw door kopjes en door de mediatieverbanden en de hoofdeffect na elkaar te behandelen</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Nu staat alle uitleg over de analyses bovenaan, terwijl het denk ik overzichtelijker is om uitleg te geven en vervolgens gelijk de analyses hiervan te presenteren. Er wordt niks verteld over de beschrijvende statistieken</p>		
2- Presentatie resultaten	<ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven met welke alpha wordt getoetst. · Per onderzoeksvraag juiste 	

	<p>data.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Aangegeven welke analysetechniek is gebruikt. · Eerst beschrijvende statistiek, dan toetsresultaat. · Bij toetsende analyse: eerst de hypothese, eventueel de richting en verwachte effect. <p>Daarna toetsresultaat</p> <ul style="list-style-type: none"> · Uitleg van toetsresultaten. 	
<p>Beoordeling criterium 2: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Goede beschrijving analyse technieken Alles wordt besproken</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Output niet in een bestand Tekening die erbij zit had beter op de computer gemaakt kunnen worden</p>		
<p>3- Tabellen, figuren en grafieken</p>	<ul style="list-style-type: none"> · In de tekst wordt verwezen naar corresponderende tabel, figuur of grafiek. · Tabel, figuur of grafiek moet begrijpelijk zijn, zonder overbodige info. · Passende titels en 	

	<p>labels.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Opmaak conform APA. 	
<p>Beoordeling criterium 3: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Tabellen zijn goed.</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: -</p>		
<p>4- Wetenschappelijk taalgebruik</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijk en concreet · Feiten en meningen gescheiden · Geen plagiaat · Niet 'je' en 'we' · Goed Nederlands: lopende zinnen, goede spelling en goede werkwoordsvormen. 	<p><i>Kloppen de werkwoordsvormen in:</i></p> <p><i>'Men veronderstelt dat de mogelijkheden van de ontwikkeling van kinderen in het korte termijn geheugen wordt opgeslagen?'</i></p>
<p>Beoordeling criterium 4: absoluut niet 1....2....3....4....5 absoluut wel</p> <p>Sterke punten zijn: Duidelijk en zo simpel mogelijk taalgebruik Leest makkelijk</p> <p>Concrete verbeterpunten zijn: Misschien te veel kopjes bij mediatieverbanden waardoor het een beetje onoverzichtelijk wordt</p>		

Scroll formulier

Studentnummer: *	5623065	
Initialen & voorvoegsels: *	R	
Achternaam: *	Jochems	
Opleiding: *	Premaster Orthopedagogiek	

Eventuele tweede student

Studentnummer:	5628032	
Initialen & voorvoegsels:	A. J. de	
Achternaam:	Jongh	
Opleiding:	Premaster Orthopedagogiek	

Eventuele derde student

Studentnummer:	3964043	
Initialen & voorvoegsels:	M. W.	
Achternaam:	Jonker	
Opleiding:	Bachelor Pedagogiek	

Eventuele vierde student

Studentnummer:	4029933	
Initialen & voorvoegsels:	J	
Achternaam:	Markus	
Opleiding:	Bachelor Pedagogiek	

Begeleider

Naam begeleider: *	Q.A.W. Raaijmakers
Naam evt. 2^e	W.W. Hale

begeleider:	
-------------	--

Scriptie

Titel Scriptie: *	Groepsdruk, identiteit binnen het domein vrije tijd, identiteitsintegratie, middelengebruik en delinquentie
Taal Scriptie: *	Nederlands
Samenvatting:	In early adolescence there's an increase in substance use and delinquency. This study examined the effect of spatial integration of identity, the context-specific identity leisure time and peer pressure on substance use and delinquency. Participants (563 adolescents) completed questionnaires about these topics. Using multiple regression analysis we examined if there was an effect. Results showed that spatial integration of identity, the context-specific identity leisure time and peer pressure have a significant, but small effect on substance use and delinquency. The conclusion is that peer pressure has the largest effect on substance use and delinquency. An unexpected result is that the context-specific identity leisure time has a positive linear relationship with substance use and delinquency. Further research is there for needed.
Trefwoorden: (gescheiden door ;)	<i>Spatial integration of identity, context-specific identity, leisure time, peer pressure, substance use, delinquency</i>
Openbaar tonen: *	Ja
Of pas tonen na datum:	(dd-mm-jjjj)

Ingevuld op: 18-06-2015

Door: R. Jochems, A. de Jongh, M. Jonker, J. Markus

* = Verplicht in te vullen velden